
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תולדות המחשבה החברתית - 50425

תאריך עדכון אחרון 09-09-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תקשורת ועיתונאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר גדי טאוב

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: gaditaub@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יסקור את עיקרי התפתחותה של המחשבה החברתית והפוליטית בעידן המודרני, החל בנאורות וכלה בתיאוריות סוציולוגיות ותרבותיות בנות זמננו. הוא יבקש לתת תמונה כללית של התפתחות המחשבה, לצד ידע בסיסי בהוגים מרכזיים כגון הובס, רוסו, אדם סמית, מרקס, פוקו ורבים אחרים.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הבנה בסיסית במחשבה סוציולוגית ופוליטית מודרנית, מתקופת הנאורות ועד ימינו

דרישות נוכחות (%) :

חובה

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות (פרונטאלי, זום מוקלטות, או היברידי, לפי הנסיבות) תרגילים (3 במהלך הסמסטר)

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעור ראשון:

מבוא: הנאורות

שיעור שני:

האמנה החברתית: תומס הובס, ג'ון לוק, ז'אן ז'אק רוסו

שיעור שלישי:

ליברליזם מוקדם: תומס ג'פרסון, ג'יימס מדיסון וג'רמי בנתאם.

לקריאה:

1. "הפדרליסט מס' 10", בתוך ג'יימס מדיסון, אלכסנדר המילטון וג'ון ג'יי, הפדרליסט, הוצאת מרכז שלם, 2003.

2. Thomas Jefferson, The Declaration of Independence, <http://www.yale.edu/lawweb/avalon/declare.htm>

שיעור רביעי:

דרוין ודרוויניזם חברתי: הרברט ספנסר ואוליבר וונדל הולמס

לקריאה:

Oliver Wendell Holmes, Jr., "Natural Law," in Richard A. Posner (ed.), *The Essential Holmes: Selections from the letters, Speeches, Judicial Opinions and Other Writings of Oliver Wendell Holmes, Jr.*, (Chicago and London: The University of Chicago Press, 1992), pp. 180-183.

שיעור חמישי:

קארל מרקס

לקריאה:

קארל מרקס ופרידריך אנגלס, המניפסט הקומוניסטי (כל הוצאה)

שיעור שישי:

סוציולוגיה במפנה המאה: מקס ובר ואמיל דירקהיים

לקריאה:

Emile Durkheim, "Chapter 5: Anomic Suicide," in *Suicide: A Study in Sociology*, (New York: The Free Press, 1951), pp. 241-276.

שיעור שביעי:

זיגמונד פרויד

לקריאה:

זיגמונד פרויד, "מלחמה למה?" בתוך פרויד, כתבי זיגמונד פרויד, כרך חמישי, (תל-אביב: דביר, 1968).

שיעור שמיני:

משבר הליברליזם בעידן התיעוש: ג'ון דיואי

שיעור תשיעי:

מרקסיזם מערבי I: (אסכולת פרנקפורט - אריך פרום: מרקסיזם ופסיכואנליזה)

שיעור עשירי:

מרקסיזם מערבי II: (אסכולת פרנקפורט - אדורנו והורקהיימר)

לקריאה:

Max Horkheimer, and Theodor W. Adorno, "The Concept of Enlightenment," *Dialectic of Enlightenment*, (New York: The Continuum Publishing Company, 1996)

שיעור אחד עשר:

ביקורת פוסטמודרנית: מישל פוקו, אדוורד סעיד

שיעור שניים עשר:

פמיניזם

לקריאה:

Elizabeth Cady Stanton and Suzan B. Anthony, *Declaration of Sentiments*, Seneca Falls, New York, 1848, <http://www.closeup.org/sentimnt.htm>.

שיעור שלושה עשר:

רב-תרבותיות

לקריאה:

Joan Wallach Scott, "Introduction," in Scott (ed.) *Gender and the Politics of History*, "Introduction" (New York: Columbia University Press, 1988).

שיעור ארבעה עשר:

פוסט-ציונות

לקריאה:

מרדכי בר-און, "פוסט-ציונות ואנטי-ציונות" מתוך אבי בראלי ופנחס גנוסר, הציונות: פולמוס בן זמננו, המרכז למורשת בן-גוריון.

חומר חובה לקריאה:

גדי טאוב, "הקדמה" בתוך טאוב (עורך) הנאורות, (מוסד ביאליק 2017).
אדם חופרי, "הנאורות הסקוטית" בתוך טאוב (עורך) הנאורות.

Yoram Hazony, *The Virtue of Nationalism*, (New York: Basic Books, 2018) (chapter: John Lock and the Liberal Construction, pp. 29-36)

יוסי מאלי, "ההשכלה שכנגד", בתוך טאוב (עורך) הנאורות.

"הפדרליסט מס' 10", בתוך ג'יימס מדיסון, אלכסנדר המילטון וג'ון ג'יי, הפדרליסט, הוצאת מרכז שלם, 2003.

Thomas Jefferson, *The Declaration of Independence*,
<http://www.yale.edu/lawweb/avalon/declare.htm>

Oliver Wendell Holmes, Jr., "Natural Law," in Richard A. Posner (ed.), *The Essential Holmes: Selections from the letters, Speeches, Judicial Opinions and Other Writings of Oliver Wendell Holmes, Jr.*, (Chicago and London: The University of Chicago Press, 1992), pp. 180-183.

קארל מרקס ופרידריך אנגלס, המניפסט הקומוניסטי (כל הוצאה)

Emile Durkheim, "Chapter 5: Anomic Suicide," in *Suicide: A Study in Sociology*, (New York: The Free Press, 1951), pp. 241-276.

זיגמונד פרויד, "מלחמה למה?" בתוך פרויד, כתבי זיגמונד פרויד, כרך חמישי, (תל-אביב: דביר, 1968).

Max Horkheimer, and Theodor W. Adorno, "The Concept of Enlightenment," *Dialectic of Enlightenment*, (New York: The Continuum Publishing Company, 1996)

Elizabeth Cady Stanton and Suzan B. Anthony, *Declaration of Sentiments*, Seneca Falls, New York, 1848, <http://www.closeup.org/sentimnt.htm>.

Joan Wallach Scott, "Introduction," in Scott (ed.) *Gender and the Politics of History*, "Introduction" (New York: Columbia University Press, 1988).

מרדכי בר-און, "פוסט-ציונות ואנטי-ציונות" מתוך אבי בראלי ופנחס גנוסר, הציונות: פולמוס בן זמננו, המרכז למורשת בן-גוריון.

חומר לקריאה נוספת:
אין

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות:
ככל שהסמסטר יתקיים ללא מגבלות קורונה לא יהיו תרגילים להגשה במהלך הסמסטר. אם נעבור ללימוד מקוון נחזור גם למטלות בינניים.